DE TIJD EN RUIMTE

Democratische school

‘s-Hertogenbosch

KRINGSTATUUT

(laatste update 01-08-2026)

Inhoudsopgave

Inleiding
Sociocratie, elke stem telt
Consentbeginsel
Kringen
Organisatie De Tijd en Ruimte
Structuur
Organigram
Hoe gaat dat nou in de praktijk?
Besluitvorming
Wat is een overwegend beargumenteerd bezwaar?
Kringwijzer
Vergaderingen
De bemiddelingskring (BMK)

Inleiding

In dit kringstatuut is beschreven hoe op de Tijd en Ruimte besluiten genomen worden. Het kringstatuut als onderdeel van het vaststellen van de organisatiekaders valt onder verantwoordelijkheid van de bestuurskring en is op basis van consent vastgesteld. De inhoud van het kringstatuut geldt voor de gehele organisatie, voor elke kring en voor ieder lid van een kring.

Sociocratie, elke stem telt

Het belangrijkste uitgangspunt in de besluitvorming op de Tijd en Ruimte is gelijkwaardigheid van alle deelnemers en betrokkenen. Waar eerder door de bestuurskring werd gekozen voor het standaard SKM model zoals uitgezet door het Sociocratisch Centrum Nederland (SCN) is begin 2023 gekozen voor een net andere vorm hiervan. De dubbele koppelingen tussen de kringen en het voorzitterschap en afgevaardigden kosten teveel tijd en energie en was vaak demotiverend. In de praktijk blijkt onze school nog te kleinschalig voor dit model. Met consent is in de bestuurskring besloten dat we minder kringen hanteren en daarmee minder overleg hoeven te voeren.

Om de gelijkwaardigheid tussen de kringen te blijven waarborgen wordt er getoetst bij elke motie die tot besluitvorming kan leiden of het besluit van invloed is op een andere kring. Als dat zo is wordt er een voorgenomen besluit genomen en deze motie doorgegeven aan de betreffende

kring waarop het besluit invoed kan hebben. Consentbeginsel De eerste basisregel vormt de garantie voor gelijkwaardigheid bij de besluitvorming van de organisatiedeelnemers. Het consentbeginsel is de afspraak dat het consent, het beginsel van geen overwegend en beargumenteerd bezwaar, de besluitvorming regeert. Als regel worden voorstellen ingediend in de vorm van moties, waarop de kringleden hun visie kunnen geven. Zonodig wordt de motie aangepast net zolang tot een voorstel ontstaat dat rekening houdt met ieder beargumenteerd overwegend bezwaar. 'Regeert' wil zeggen dat besluiten ook op andere wijze dan met consent kunnen worden genomen, op voorwaarde dat het besluit daartoe wel met consent is genomen. Democratisch of autoritair beslissen blijft mogelijk. Maar ook kunnen mensen met consent overeenkomen een orakel te raadplegen of de chaos af te wachten. Algemeen gesproken kun je zeggen dat beleidsbesluiten met consent worden genomen en dat de uitvoering van deze besluiten wordt gedelegeerd aan een of meer organisatiedeelnemers. Die kunnen binnen de grenzen van het beleidsbesluit autoritair beslissen over de uitvoering.

Consent is geen consensus. Je hoeft het niet helemaal met een besluit eens te zijn om je consent te kunnen geven. Zolang je bezwaren maar niet overwegend zijn. Het consent is ook geen recht van veto maar het recht van argument. Bij deze manier van besluiten nemen beschikt iedereen over hetzelfde middel om invloed uit te oefenen op de te nemen beslissingen. Deze op het oog idealistische erkenning van ieders gelijkwaardigheid is in feite een uiterst praktische manier om verschillende behoeften en meningen af te stemmen op een

gemeenschappelijke doelstelling. Door geen enkel belang of mening te ontkennen voorkomen we dat verschillen uitgroeien tot onbestuurbare processen zoals frustraties en conflicten. Kringen De SKM voorziet ook in de plek waar de besluitvorming over beleid plaatsvindt. Dat is de sociocratische kring. De tweede basisregel is dan ook het principe van de kringorganisatie. Een organisatie wordt opgebouwd met behulp van kringen. Een kring is een groep personen die verantwoordelijk is voor het realiseren van een gemeenschappelijke doelstelling. De besluitvorming ten aanzien van het beleid vindt plaats in de kring. De kring delegeert aan zijn leden drie taken: leiden, uitvoeren en meten. Hij onderhoudt zijn eigen geheugensysteem door middel van integrale scholing, met name de sociocratische methode. Bij scholing in besluitvorming valt te denken aan leren argumenteren en leren vergaderen. Het produceren van organisatie gaat om zaken als het leren formuleren van een gemeenschappelijke doelstelling en het leren begrijpen van een stroomschema waarin het proces van doelrealisatie is vastgelegd.

Organisatie De Tijd en Ruimte

De school De Tijd en Ruimte is onderdeel van stichting De Tijd en Ruimte. De stichting heeft een aantal doelen omschreven in artikel 2 van het stichtingsstatuut. Hier staat onder meer het bevorderen en faciliteren van democratisch primair en voortgezet onderwijs in de regio 's-Hertogenbosch. Ook is het doel van de stichting het bieden van een inspirerende omgeving waarin jonge mensen zich op basis van gelijkwaardigheid ontwikkelen tot zelfbewuste, creatieve wereldburgers die hun eigen weg vinden in een steeds veranderende samenleving. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het oprichten en in stand houden van een school die is

gebaseerd op gelijkwaardigheid, vertrouwen, vrijheid en verantwoordelijkheid, welke is georganiseerd volgens het Sociocratisch Kringorganisatie Model (SKM).

Structuur
Binnen de organisatie wordt beleid ontwikkeld door verschillende kringen. Beleid is de verzameling van alle afspraken die voor langere tijd gelden en voor meerdere personen. De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van specifiek beleid wordt zoveel mogelijk belegd in de kring waar dat onderwerp het meest passend is. Wanneer een beleidsvoorstel het gebied van een kring overstijgt, wordt dat voorstel in beginsel meegenomen naar de andere kring.

De kringstructuur van De Tijd en Ruimte is voor een deel bepaald in het stichtingsstatuut. Dit kringstatuut vult die bepaling aan met een aantal andere kringen die essentieel zijn voor een volledige representatie van alle betrokkenen bij de school:

1. De bestuurskring is het eindverantwoordelijke orgaan binnen de school voor het bepalen en bewaken van het algehele beleid, alsmede toezicht op de naleving van de sociocratische besluitvorming en het beheer over de financiën. De bestuurskring bestaat uit het stichtingsbestuur en een afvaardiging van het team. De wettelijke eindverantwoordelijkheid blijft bij het stichtingsbestuur.

2. De schoolkring is het centrale hart van de kringorganisatie. Binnen het mandaat dat de bestuurskring heeft vastgesteld, neemt de schoolkring besluiten over de dagelijkse leer- en leefomstandigheden op school. De wettelijke eindverantwoordelijkheid blijft bij het stichtingsbestuur. De schoolkring bestaat uit alle studenten en teamleden.

3. De ouderkring bestaat uit alle ouders, verzorgers en voogden van leerlingen op De Tijd en Ruimte. Het domein van de ouderkring beslaat beleid op het gebied van ouderparticipatie.

4. De bemiddelingskring neemt een speciale plek in op school. Deze kring dient ter bemiddeling bij conflicten en overtredingen van afspraken. Uitkomsten kunnen dienen als evaluatie en advies aan de kring die verantwoordelijk is voor het betreffende beleid.

Kringen kunnen zelfstandig beslissen binnen grenzen die in de kringwijzer worden beschreven. Een kring is gemachtigd tot het instellen van een hulpkring ter voorbereiding van de besluitvorming in deze kring. In die zin is een hulpkring vaak adviserend en niet zelfstandig bevoegd. Een kring is gemachtigd tot het instellen van een werkkring. Werkkringen zijn vaak gebaseerd op activiteit of locatie en de deelnemers kunnen uit verschillende kringen komen uit de organisatie. De werkkringen mogen beleid ontwikkelen op hun eigen gebied.

Organigram
De bestuurskring bestaat uit het stichtingsbestuur en een afvaardiging van het team. Onder het mandaat van de bestuurskring functioneert de schoolkring voor de dagelijkse leer- en leefomstandigheden. De ouderkring behandelt ouderparticipatie. De bemiddelingskring (BMK) ondersteunt bij conflicten wanneer bemiddeling passend en veilig is. Voor specifieke taken kunnen hulpkringen worden ingesteld, zoals een aannamekring of locatiekring.

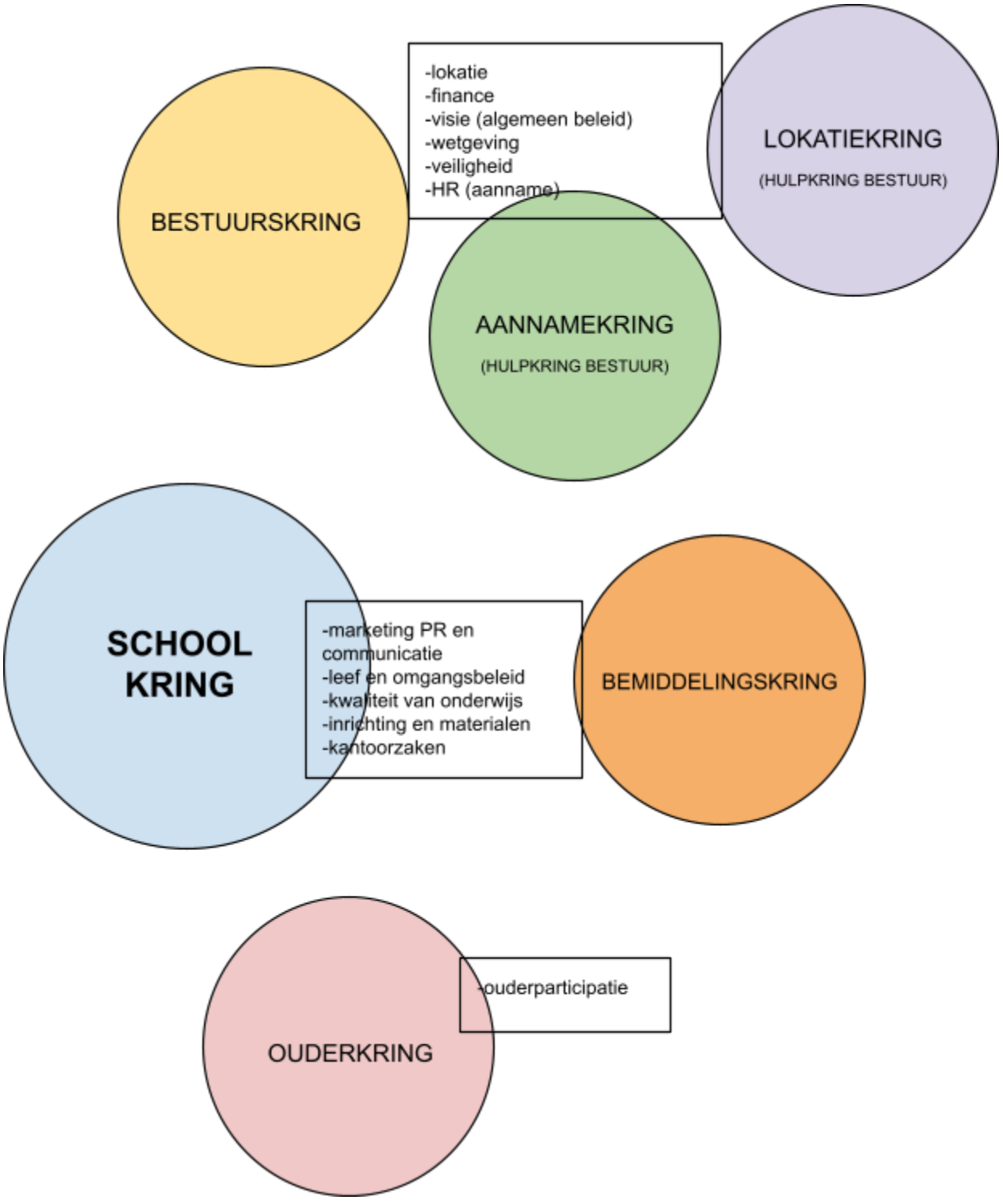
BESTUURSKRING
-lokatie
-finance
-visie (algemeen beleid)
-wetgeving
-veiligheid
-HR (aanname)
LOKATIEKRING
(HULPKRING BESTUUR)
AANNAMEKRING
(HULPKRING BESTUUR)
SCHOOL KRING
-marketing PR en communicatie
-leef en omgangsbeleid
-kwaliteit van onderwijs
-inrichting en materialen
-kantoorzaken
BEMIDDELINGSKRING
OUDERKRING
-ouderparticipatie

Hoe gaat dat nou in de praktijk?

Besluitvorming

De besluitvorming in alle kringen is gebonden aan het consentbeginsel.

De drie fases van het komen tot een besluit zijn beeldvorming, meningsvorming en besluitvorming.

1. In de beeldvormende fase wordt de ingediende motie voorgelezen. Dan geeft de indiener zo nodig een toelichting op het waarom en het doel van de motie. Eventuele uitgebreide benodigde stukken worden tevoren gedeeld zodat iedereen zich kan voorbereiden. Hierop volgt een ronde waarin kringleden verhelderende vragen kunnen stellen of relevante informatie kunnen indienen. Wanneer de kringleden een voldoende gedeeld beeld hebben van de motie wordt de beeldvormende fase afgesloten, eventueel door een samenvatting van de gespreksleider.

2. De meningsvormende fase bestaat uit meerdere rondes waarin de deelnemers om beurten hun mening geven en verdiepende vragen kunnen stellen. Die worden beantwoord op het moment dat degene aan wie de vraag gesteld wordt aan de beurt is. Er vindt dus geen discussie plaats. Na de eerste ronde volgt altijd een tweede ronde waarin deelnemers kunnen reageren op andere meningen en waarin de focus van individuele standpunten verschuift naar het belang van de kring. Deze fase wordt afgesloten wanneer alle meningen die belangrijk zijn om tot een goed voorstel te komen op tafel zijn gekomen en in zekere mate zijn gewogen.

3. In de besluitvormende fase formuleert de gespreksleider zo nodig een nieuw voorstel, wat letterlijk wordt vastgelegd door de notulist. In een rondje geeft iedereen aan wel of niet consent te geven. Het niet geven van consent en dus het aantekenen van beargumenteerd overwegend bezwaar, verplicht tot het constructief bijdragen aan het vinden van een nieuw voorstel. Dit gaat net zolang door tot iedereen consent is, tenzij deelnemers er niet uitkomen. Komt in een kringvergadering geen besluit tot stand over een onderwerp waarover een besluit geboden blijft, dan wordt tenminste tweemaal vierentwintig uur later een nieuwe kringvergadering uitgeschreven, ter bespreking van hetzelfde onderwerp. Komt ook in een tweede kringvergadering geen besluit tot stand, dan kan de gespreksleider het onderwerp naar de bestuurskring verwijzen.

Besluitvorming op basis van consent vindt altijd plaats binnen de wettelijke kaders en de verantwoordelijkheden van het bestuur. Wanneer de veiligheid van studenten of medewerkers direct in het geding is, kunnen bevoegde volwassenen onmiddellijk noodzakelijke maatregelen nemen. Deze maatregelen hoeven niet eerst via de reguliere consentprocedure te worden goedgekeurd.

Wat is een overwegend beargumenteerd bezwaar?
Een bezwaar tegen een voorstel is overwegend wanneer een van de volgende standpunten voldoende wordt beargumenteerd:

1. Het voorstel komt onvoldoende tegemoet aan het doel waartoe het punt op de agenda staat en het verantwoordelijke gebied van de kring.

2. Het voorstel schaadt het belang van andere kringen of is niet in lijn met de visie van de school.

3. Het voorstel kan op een eenvoudige en snelle manier verbeterd worden. In dit geval kan degene die het bezwaar kenbaar maakt een nieuw voorstel doen, dat meer bijdraagt aan de realisatie van het gezamenlijke kringdoel.

4. Het voorstel is belangrijk voor een andere kring, maar men weet van die andere kring onvoldoende hoe leden van die andere kring over het voorstel denken. In dit geval kan de kring twee dingen doen.

De kring kan het voorstel agenderen voor een volgende bijeenkomst, nadat de betrokken andere kring de gelegenheid heeft gehad om zich erover uit te spreken. Ook kan de kring direct een voorgenomen besluit nemen. Dit is een besluit in wording dat definitief wordt op het moment dat ook de andere kring hier consent aan geeft. Die andere kring kan het voorgenomen besluit alleen in ongewijzigde vorm aannemen. Geeft die kring geen consent aan het voorgenomen besluit, dan komt het voorstel met de bezwaren van die kring terug op de agenda van de kring die het voorgenomen besluit nam.

Kringwijzer
De kringwijzer bevat door de kringen zelf op te stellen en te wijzigen bepalingen ten aanzien van het door hen te maken van beleid en te delegeren taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De kringwijzer wordt te allen tijde goedgekeurd door de bestuurskring, met uitzondering van de kringwijzer van de bestuurskring.

In de kringwijzer staat:

1. Het beleidsgebied waarover de kring verantwoordelijkheid draagt en van welke kring dit mandaat komt.

2. Richtlijnen en doelstellingen tav zaken waarover de kring verantwoordelijkheid draagt.

3. Wie er lid is van de kring.

4. Frequentie van kringbijeenkomsten, budget en middelen.

5. Wanneer worden besluiten geëvalueerd?

6. Hoe geeft de kring invulling aan de drie kerntaken besturen, uitvoeren en meten?

Vergaderingen
Kringvergaderingen worden bijeengeroepen door de secretaris van de kring, onder tijdige toezending van de agenda met eventuele toelichting. Moties moeten door alle leden te zijn voorbereiden. Indien één van de leden van de kring van mening is dat een kringvergadering (vervroegd) moet worden bijeengeroepen, dan is de secretaris daartoe verplicht. Het vragende lid kan de vergadering zelf bijeenroepen als de secretaris niet binnen een redelijke termijn handelt. De tijdens een kringvergadering genomen besluiten zullen worden vastgelegd in een besluitenlijst. De besluitenlijst van een kring zal zowel aan de eigen kringleden als aan de bestuurskring worden gestuurd. Voor een zo goed mogelijke besluitvorming moet alle aanwezige informatie vrij toegankelijk en beschikbaar zijn voor betrokkenen. Dit betekent niet dat alle informatie wordt toegezonden doch dat er geen onredelijke inspanning nodig is om de informatie te vergaren. Voor het nemen van besluiten hoeft de vergadering niet voltallig te zijn. Ieder kringlid dat niet aanwezig is, geeft automatisch zijn consent af. Vanuit het gelijkwaardigheidsbeginsel geldt echter dat wanneer bekend is dat een afwezig kringlid overwegende bezwaren heeft tegen een voorgenomen besluit, de besluitvorming wordt uitgesteld. Zo krijgt dit kringlid de gelegenheid om op een ander moment aan te sluiten en zijn of haar bezwaar in te brengen. Het herzien van een genomen besluit is mogelijk als er een nieuw besluit op basis van consent wordt genomen.

De bemiddelingskring (BMK)
De bemiddelingskring is bedoeld voor conflicten en situaties waarin bemiddeling passend en veilig is. Bij ernstige grensoverschrijding, bedreiging of onveiligheid worden eerst de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen genomen door de verantwoordelijke volwassenen. Bemiddeling kan daarna plaatsvinden wanneer dit verantwoord is.

De Bemiddelingskring is een aparte, niet gekoppelde, kring waarin overtredingen van regels en afspraken die binnen de school gelden worden behandeld. Conflicten en misverstanden worden zo opgelost door en met leerlingen, teamleden en ouders.
Dit gebeurt via de CONSENT-methode waarbij er vooraf geen standpunten worden ingenomen en open naar alle betrokken partijen wordt geluisterd. De BMK-leden leren vanuit meerdere perspectieven te kijken en dragen middels de BMK bij aan een fijn leefklimaat voor iedereen in de school.

Tijdens een bemiddelingskring wordt het conflict bekeken in context. Dat betekent dat een onderdeel van het besluit vaak een richtlijn bevat hoe te handelen in de toekomst. Deze uitkomsten zijn adviserend naar kringen die gaan over het gebied waarbinnen een besluit gevallen is.

De BMK kan op ieder moment worden samengeroepen, met dien verstande dat de deelnemers zich kunnen voorbereiden. Het is dus belangrijk de verschillende fases (beeldvorming,

meningsvorming en besluitvorming) goed te doorlopen. Voor het bespreken van een conflict dient een leerling of samenwerker een formulier in.

Bij de BMK is er altijd een gespreksleider aanwezig, een notulist, een rapporteur en een samenwerker. De Bemiddelingskring begint met het helder krijgen van een ingediende situatie. Wat is er precies gebeurd, wie waren erbij betrokken en welke regels zijn er overtreden? De deelnemers luisteren eerst naar degene die de situatie heeft ingediend. Vervolgens luistert iedereen naar de andere partij(en) en naar de eventuele getuigen. Daarna onderzoekt de bemiddelingskring wat de indiener wil bereiken en wat de kern van het probleem is. Hierna komt de Bemiddelingskring samen met alle betrokken personen tot een gezamenlijk gedragen besluit. Dat betekent dat zij vaststellen wat er nodig is om het conflict op te lossen.